

החלטה לפי סעיף 14 לחוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988

בדבר מתן פטור מאישור להסדר כובל להסכם בין

לאומי פרטנרס בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, אורשי ג.ש. בע"מ

וטופ קפיטל מימון ויעוץ בע"מ

1. פתח דבר

לפניי בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988 (להלן **חוק התחרות**), להסדר בין לאומי פרטנרס בע"מ (להלן **לאומי פרטנרס**), בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן **בנק לאומי**), אורשי ג.ש. בע"מ (להלן **אורשי**) וטופ קפיטל מימון ויעוץ בע"מ (להלן **טופ קפיטל וביחד הצדדים**). להסדר זה ניתן פטור ביום 22 באוגוסט 2024 (להלן **החלטת הפטור הקודמת**) לכל הצדדים למעט טופ קפיטל. בשל התקשרותה של אורשי בהסכם לרכישת מניות של טופ קפיטל, בסיומו תחזיק אורשי בב-52.17% ממניות טופ קפיטל, ובשים לב להוראות סעיף 16 לחוק התחרות, הוגשה בקשה חדשה למתן פטור להסדר זה.

לאחר שבחנתי את ההסכם בין הצדדים ואת השפעתו על התחרות בשווקים הרלוונטיים ולאחר שהתייעצתי עם הוועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי ההסדר בין הצדדים אינו מגביל את התחרות בחלק ניכר של שוק המושפע ממנו, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה וכי אין בהסדר כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו של ההסדר. לאור האמור, מצאתי כי ההסדר ראוי לפטור לפי סעיף 14 לחוק התחרות, בהתאם לנימוקים שיפורטו להלן.

2. ההסדר והצדדים לו

בנק לאומי הוא אחד התאגידים הבנקאים הגדולים בישראל ומספק מגוון שירותים בנקאיים ללקוחות פרטיים ועסקיים לרבות ניהול חשבונות עובר ושב, מתן אשראי, ניהול פיקדונות, ניהול חשבונות מסחר ועוד.

לאומי פרטנרס היא זרוע ההשקעות של בנק לאומי ומוחזקת במלואה על ידו.

אורשי היא חברה פרטית בעלת רישיון למתן שירותי אשראי העוסקת במתן אשראי לעסקים קטנים ובינוניים, ובמימון לעסקאות רכישת רכבים.

טופ קפיטל היא חברה פרטית העוסקת במימון יזמי נדל"ן במסגרת ליווי בנייה סגור, ומעניקה אשראי לבנייה, הלוואות להשלמת הון עצמי, פוליסות חוק מכר וערבויות ביצוע. בנוסף, החברה עוסקת במתן מימון לקבוצות רכישה.

כאמור, עיקרי ההסדר והניתוח התחרותי שלו פורטו בהחלטת הפטור הקודמת, ועל כן בהחלטה זו אתייחס רק לשינוי הנובע כתוצאה מהוספתה של טופ קפיטל כצד להסדר. יוזכר כי הזיקה שתיווצר בין בנק לאומי לבין טופ קפיטל היא עקיפה, כתוצאה מאחזקתו של בנק לאומי (באמצעות לאומי פרטנרס) ב-20% ממניות אורשי.¹

בין בנק לאומי וטופ קפיטל קיימת זיקה אופקית, שכן בנק לאומי מעמיד חלק מסוגי המימון אותן מעמידה טופ קפיטל, ובפרט אשראי לבנייה וערבויות חוק מכר. עם זאת, בנסיבות המקרה דנן, זיקה זו אינה מעלה חשש תחרותי אופקי, שכן טופ קפיטל היא שחקן קטן בתחום מימון בנייה וקבוצות רכישה, כאשר מרבית האשראי בתחומים אלו מועמד על ידי תאגידים בנקאיים, וחלק בלתי מבוטל ממנו מועמד על ידי גופים מוסדיים, קרנות למימון נדל"ן וחברות אשראי חוץ-בנקאי. כן מצאתי שלא קיימת לטופ קפיטל ייחודיות מבין השחקנים החוץ-בנקאיים, כך שאינו מתעורר חשש תחרותי אופקי להיחלשות התחרות מצידה כלפי הבנקים כתוצאה מהחזקת לאומי.

זיקה נוספת הקיימת בין בנק לאומי לטופ קפיטל היא זיקה אנכית, שכן חברות אשראי חוץ-בנקאיות מגייסות מימון מתאגידים בנקאיים על מנת להעניק אשראי ללקוחותיהם. לפיכך, עשוי היה להעלות החשש שזיקה זו תוביל לפגיעה בתמריץ של הבנק להעניק מימון למתחרותיה של טופ קפיטל. חשש זה מופג, בין היתר, בשל נתח השוק הנמוך של טופ קפיטל, היקף האחזקות המצומצם של לאומי בטופ קפיטל, וכן קיומם של מקורות מימון

¹ יוזכר כי החזקה זו, כשלעצמה, היא חלק מההסדר הכובל שהובא בפניי לבחינה.

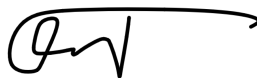
חלופיים למתחרותיה של טופ קפיטל, כמו התאגידים הבנקאיים הנוספים או גיוס מימון באמצעות הנפקת אג"ח.

בשים לב לאמור, שוכנעתי כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, כי אין בהסדר כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו של ההסדר, וכי ההסדר אינו מגביל את התחרות בחלק ניכר של שוק המושפע ממנו.

3. סוף דבר

לאחר שנועצתי עם הוועדה לפטורים ולמיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק התחרות ולהעניק את הפטור המבוקש עד ליום 22 באוגוסט 2030. החלטתי זו נתונה לערר בפני בית הדין לתחרות על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור, בהתאם לסעיף 15(א) לחוק התחרות.

מיכל כהן

הממונה על התחרות

ירושלים, י"ט חשון, תשפ"ו

10 נובמבר, 2025